

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/240/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318202272
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4318202272.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Jarmily Pogramovej, v právnej veci žalobkyne: H. Y., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX/XX, XXX XX J., proti žalovanému: Poštová banka a.s., IČO: 31340890, Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, zast. Advokátskou kanceláriou RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Levice, č. k. 8Csp/54/2018-14 zo dňa 04.06.2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch o uložení povinnosti žalobkyne podať žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014 a o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 26.11.2014 v lehote 30 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia a súvisiacom výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v týchto častiach v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8868740885 zo dňa 26.11.2014 na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej zo Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014, do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Výrokom II uložil žalovanému povinnosť oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne: Cloetta Slovakia, s.r.o., U. Zeppelina 5, 934 01 Levice, IČO: 35 962 488, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014 na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej zo Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014, do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Výrokom III. uložil žalobkyne povinnosť, aby v spore žalobkyne H. Y., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX/XX, XXX XX J., proti žalovanému Poštová banka a.s., IČO: 31340890, Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, podala žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014 a o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 26.11.2014 v lehote 30 dní, odo dňa doručenia tohto uznesenia, na Okresný súd Levice. O trovách konania rozhodol výrok IV. tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

1.2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 336 ods. 1 § 336 ods. 2, 3, § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

1.3. Súd prvej inštancie posudzujúc tvrdenia žalobkyne obsiahnuté v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v súvislosti s navrhovaným neodkladným opatrením dospel k záveru, že žalobkyňa dostatočne osvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu, a preto návrhu vyhovel. Konštatoval, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offa súdnu kontrolu zmluvných podmienok v tom, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa/neprijateľné zmluvné podmienky. Súd mal za

preukázané, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by boli ohrozené životné pomery žalobkyne, ktorá sa iným spôsobom nevie brániť proti vykonávaniu zrážok zo mzdy a nariadenie neodkladného opatrenia je tak jediným účinným prostriedkom na ochranu jej práv. Nestotožnil sa s názorom žalobkyne, že nariadením neodkladného opatrenia, ktorým súd žalovanému uloží povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobkyne, sa dosiahne trvalá úprava pomerov medzi stranami vo vzťahu k výkonu zrážok na základe špecifikovanej dohody, preto uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu v zmysle § 336 ods. 1 CSP, v spojení s § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch o určenie neplatnosti Zmluvy o úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.11.2014 o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 26.11.2014 v lehote 30 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia na Okresný súd Levice, nakoľko doposiaľ nebolo právoplatne preukázané, že Zmluva o úvere lepšia splátka obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a Dohoda o zrážkach zo mzdy že je skutočne neplatnou. Súdu pre preukázanie daného tvrdenia nestačí len jednostranné vyhlásenie a presvedčenie žalobkyne a považoval za nevyhnutné v riadnom súdnom konaní preskúmať platnosť Zmluvy o úvere lepšia splátka a Dohody o zrážkach zo mzdy. Vyslovil, že ak by tak neurobil, oslabilo by sa právo žalovaného, ktorý by si nemohol riadne zabezpečiť úhradu svojej pohľadávky, ktorej neplatnosť doposiaľ nebola riadne preukázaná.

2. V zákonnej lehote podala proti výroku uznesenia, ktorým súd uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 26.11.2014 odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla uznesenie v tomto výroku zrušiť. Namietala nesprávne právne posúdenie veci s poukazom na to, že úverová zmluva nie je neplatná, ale je bezúčinná a bez poplatkov. V zmysle § 137 písm. b/ CSP žalobou nemožno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V súčasnosti osobitný právny predpis nepripúšťa podať žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a súd ju núti podať žalobu, ktorá s ohľadom na vyššie uvedené bude neúspešná. V súvislosti so žalobou na určenie neplatnosti zmluvy o úvere poukázala na svoju argumentáciu v žalobe o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti, ale nie neplatnosti zmluvy. Takáto žaloba je v zmysle § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 prípustná cez § 137 písm. d/ CSP, ona sa ale sa domáha neodkladným opatrením iba zastavenia zrážok zo mzdy. Poukázala na to, že súd prvej inštancie uvádza, že neodkladným opatrením sa sleduje dočasná úprava pomerov. KS Trnava vo svojom rozhodnutí sp. zn. 25Co/165/2017 z 20.09.2017 uvádza, že vydaním neodkladného opatrenia sa môže nastoliť trvalá úprava pomerov vo vzťahu k zrážkam zo mzdy. Nová právna úprava upúšťa od koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Dočasným nevykonaním zrážok zo mzdy sa ale nevytvorí nenapraviteľne nenávratný stav vo vzťahu k stranám sporu a žalovanému ako oprávnenej osobe z danej zmluvy nevznikne nenapraviteľná ujma, keďže táto spoločnosť má možnosť uplatňovať svoje nároky súdnou cestou, o čom ju prvoinštančný súd poučí. V prípade, že žalobca sám neuspokojí zákonné nároky, možno uplatňovať nároky súdnou cestou.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie žalobkyne je formalistické. Z neodkladného opatrenia je zjavné, že jeho účinnosť je časovo obmedzená a viaže sa na nasledujúce súdne konanie, na ktoré súd žalobkyňu zaviazal. Žalobkyni nič nebráni podať návrh vo veci samej a ani sa mimosúdnym návrhom obrátiť sa na neho. Uviedol, že uzatvorili dohodu o zrážkach zo mzdy vo forme samostatne, od zmluvy o úvere oddelenej listiny. Zo zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť žalobcu uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Nie je pravdou, že v dohode nie je uvedené možnosť túto odmietnuť, nakoľko v zmluve nie je uzatvorenie zmluvy o úvere podmienené uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy. Pri hodnotení podmienok zmluvy má zásadne význam kvalifikácia tzv. priemerného spotrebiteľa, ktorá podlieha časovým zmenám tak, ako sa úroveň informovanosti spotrebiteľa postupne zvyšuje. Napriek skutočnosti, že ochrana spotrebiteľa je jedno z nosných hľadísk legislatívy, nie je prijateľné, aby podnikateľ niesol všetky riziká zmluvného vzťahu a spotrebiteľ fakticky žiadnu zodpovednosť. Poukázal na rozsudok Európskeho súdu C 361/04 Z 12.01.2006, v ktorom uviedol Európsky dvor, že priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj zámer a výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie, pričom upozorňuje na to, že tento model je platný pre všetky výrobky, bez ohľadu na druh. Toto tvrdenie považuje žalovaný za platné, avšak ak by sa išlo viac do hĺbky, nie je možné obísť skutočnosť, že miera pozornosti priemerného spotrebiteľa je z predmetového hľadiska ovplyvnená druhom služby o ktorú ide. Európske právo teda stále viac naznačuje, že ďalšia automatická pomoc spotrebiteľom už nie je účelná a pokračovať by sa malo skôr s nazeraním na priemerného spotrebiteľa ako schopného robiť vlastné rozhodnutia ohľadom svojho právneho postavenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu zo 07.02.2018,

ktorý rozhodol o rozpore § 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Podľa bodu 3. 4 dohody o zrážkach zo mzdy dlžník podpisom dohody vyhlasuje, že porozumel všetkým dôsledkom vyplývajúcich z jej uzatvorenia. Žalobca tak potvrdil, že bol oboznámený o následkoch dohody so zrážkami zo mzdy a že im porozumel. Súčasne dal do pozornosti rozsudok OS Považská Bystrica 4 sp. zn. 4Cps/134/2017, ktorý hodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako platnú.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne v odvolaní napadnutej časti je dôvodné. Uznesenie vo výrokoch I. a II. odvolaním napadnuté neboli, preto nadobudli právoplatnosť.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 336 ods. 1 CSP ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

8. Podľa § 336 ods. 2 CSP súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej.

9. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli bezodkladne upravené pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakter neodkladného opatrenia umožňuje, aby súd pred rozhodnutím o návrhu na jeho nariadenie nevykonal výsluch strán ani si nevyžiadal ich vyjadrenie. V návrhu však musia byť uvedené rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená a opísané skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Zároveň musí byť z návrhu zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha a pripojené listiny, na ktoré sa odvoláva. Toto všetko je povinný osvedčiť navrhovateľ neodkladného opatrenia. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd však túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. V prípade, ak súd rozhodne o povinnosti podať v určitej lehote žalobu a táto podaná nebola, súd bez návrhu zruší uznesenie o neodkladnom opatrení. Súd tiež bez návrhu zruší uznesenie o neodkladnom opatrení vtedy, ak žaloba síce bola podaná, bola však odmietnutá alebo zamietnutá, alebo ak bolo konanie vo veci samej zastavené. Touto právnou úpravou sa pokračuje v koncepcii, podľa ktorej sa preferuje zrušenie neodkladného opatrenia rozhodnutím súdu pred zánikom predbežného opatrenia ex lege kvôli právnej istote dotknutých subjektov.

10. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy odôvodňovala bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere zo dňa 26. 11. 2014 z dôvodu nesprávne uvedenej RPMN a celkovej čiastky spojenej so zaplatením úveru a neprijateľnou zmluvnou podmienkou uvedenou v bode 3.18 zmluvy o úvere. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje ustanovenie, ktoré by ju oprávňovalo dohodu o zrážkach zo mzdy odmietnuť, preto je dohoda neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Okrem toho tvrdila, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže

byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Mala za to, že nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia sa dosiahne trvalá úprav pomerov medzi stranami sporu vo vzťahu k výkonu zrážok zo mzdy, preto jej súd nemusí uložiť povinnosť žalobu vo veci sa samej.

11. Súd prvej inštancie preskúmaným výrokom uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere Dohody o zrážkach zo mzdy len s odôvodnením, že nezdiera názor žalobkyne, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne trvalá úprava pomerov medzi stranami.

12. Odvolací súd po prejednaní veci viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania konštatuje, že odvolanie žalobkyne je dôvodné. Žalobkyňa namietala, že napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. K tomu treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je z hľadiska odvolacích dôvodov žalobkyne nepreskúmateľné pre nedostatok právnych záverov prijatých v súvislosti s uložením povinnosti žalobkyni podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere zo dňa 26. 11. 2016 keď žalobkyňa netvrdila, že žaloba je neplatná, ale dôvodila bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru a neprijateľnou podmienkou zmluvy. Z rozhodnutia nie je zrejmé, či a kým spôsobom sa súd vysporiadal s otázkou naliehavého právneho záujmu na prípustnosti žaloby na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a tiež na určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy v zmysle § 137 písm. c) a d) CSP, teda či uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu, ktorá je v zmysle aktuálnej právnej úpravy prípustná. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozhodnutie neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným.

14. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia má za následok porušenie práva strany sporu na spravodlivý súdny proces, ktoré je jedným zo základných ľudských práv podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, preto musel odvolací súd uznesenie v odvolaní napadnutých častiach podľa § zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).